

Parimate tavade juhend riigiabi kontrollimenetluste teostamiseks

(2018/C 253/05)

Sisukord

1.	Juhendi kohaldamisala ja eesmärk	15
2.	Seos ELi õigusega	16
3.	Meetmest eelnev teavitamine	16
3.1.	Eesmärgid	16
3.2.	Kasutamine	17
3.3.	Ajastus	17
3.4.	Sisu	17
4.	Juhtumite portfellig põhinev lähenemisviis ja ühine planeerimine	18
4.1.	Juhtumite portfellig põhinev lähenemisviis	18
4.2.	Ühine planeerimine	18
4.2.1.	Eesmärk ja sisu	18
4.2.2.	Kasutus ja ajastus	18
5.	Teatatud meetmete esialgne läbivaatamine	19
5.1.	Teabenõuded	19
5.2.	Esialgse läbivaatamise kokkulepitud peatamine	19
5.3.	Kontaktid läbivaatamise seisust teavitamiseks ja kontaktid abisaajaga	19
6.	Sujundatud menetlus lihtsate juhtumite jaoks	19
6.1.	Juhtumid, mille puhul võib kohaldada sujundatud menetlust	19
6.2.	Teate esitamisele eelnevad kontaktid sujundatud menetluse kasutamise kindlaksmääramiseks	20
6.3.	Lühikokkuvõtte esitamine ja avaldamine	20
6.4.	Lühiotsus	20
7.	Ametlik uurimismenetlus	21
7.1.	Otsuse avaldamine ja sisukokkuvõte	21
7.2.	Huvitatud poolte märkused	21
7.3.	Liikmesriikide märkused	21
7.4.	Asjaomaselt liikmesriigilt lisateabe taotlemine	22
7.5.	Muudele allikatele esitatavad teabetaotlused	22
7.6.	Ametliku uurimise õigustatud peatamine	22
7.7.	Lõppotsuse vastuvõtmine ja ametliku uurimise tähtaja õigustatud pikendamine	22
8.	Majandussektorite ja abivahenditega seotud uurimised	23
9.	Ametlikud kaebused	23
9.1.	Kaebuse vorm ja kohustus tõendada huvisid, mida on mõjutatud	23
9.2.	Soovituslik ajaline raamistik ja ametliku kaebuse uurimise tulemused	23
10.	Hindamiskavad	24
11.	Järelevalve	24
12.	Parem koostöö ja partnerlus liikmesriikidega	25
13.	Järgmine läbivaatamine	25

1. JUHENDI KOHALDAMISALA JA EESMÄRK

1. Viimastel aastatel on komisjon rakendanud riigiabi ajakohastamise tegevuskava, et keskenduda riigiabi kontrollimisel meetmetele, mis realselt mõjutavad konkurentsi siseturul, ning lihtsustada ja ühtlustada samal ajal norme ja menetlusi. Seeläbi on hõlbustatud avaliku sektori investeeringuid, sest liikmesriigid on saanud võimaluse anda avaliku sektori toetust ilma komisjoni eelneva kontrollita ja riigiabimenetlustega seotud otsuste tegemise protsessi on kiiremaks muudetud.
2. Eelkõige on komisjon vastu võtnud järgmised dokumendid:
 - Teatis riigiabi mõiste kohta, ⁽¹⁾ milles selgitatakse, millist liiki avaliku sektori toetus ei hõlma riigiabi. Sellise toetuse hulka kuuluvad majandustegevuse rahastamine turutingimustel, investeeringud taristusse, nagu raudteed, kiirteed, siseveeteed ja veejaotusvõrk, mis ei konkureeri samalaadse taristuga, investeeringud väikesemahulisse taristusse ja peamiselt kohalike teenuste rahastamine.
 - Üldine grupierandi määrus ⁽²⁾ võimaldab liikmesriikidel rakendada ilma komisjoni eelneva loata mitmesuguseid riigiabi meetmeid, mis tõenäoliselt ei moonuta konkurentsi. Grupierandi määruse alla kuulub üle 97 % viimasel ajal rakendatud riigiabi meetmetest, mistõttu neid rakendatakse ilma komisjoni eelneva loata ⁽³⁾.
 - Läbivaadatud riigiabimenetluste määrus, mis hõlmab kaebuste menetlemist ning turuteabevahendeid käsitlevaid vahendeid ja mille eesmärk on rakendada riigiabi kontrolli eelkõige juhtudel, mis kõige tõenäolisemalt moonutavad konkurentsi siseturul ⁽⁴⁾.
 - Mitu otsust konkreetsete juhtumite kohta, mille puhul on kinnitatud, et liikmesriigid võivad toetada mitmesuguseid väikesemahulisi projekte ilma riigiabi kontrolli rakendamata, sest projektid on kohaliku tähtsusega ja nende mõju siseturile on ülimalt väike ⁽⁵⁾.
3. Jätkatakse tegevust selle nimel, et ELi riigiabi eeskirju sihipäraselt suunata ja ühtlustada. Mitmeaastase finantsraamistikuga (2021–2027) seoses on komisjon teinud ettepaneku ELi riigiabi võimaldamise määruse läbivaatamiseks, et hõlbustada i) rahastamisvahendite kaudu makstavate ELi rahaliste vahendite kombineerimist liikmesriikide rahaliste vahenditega ning ii) ühtlustada tingimusi, mille alusel liikmesriigid võivad toetada teatavaid projekte ELi struktuuri- ja investeerimisfondide raames ⁽⁶⁾.
4. Et ajakohastatud riigiabi eeskirjadest võimalikult palju kasu saada, antakse käesolevas teatises („parimate tavade juhend“) liikmesriikidele, abisaajatele ja muudele sidusrühmadele suuniseid selle kohta, kuidas riigiabimenetlused praktikas toimivad ⁽⁷⁾. Teatise eesmärk on tagada, et riigiabimenetlused oleksid võimalikult läbipaistvad, lihtsad, selged, ennustatavad ja õigeaegsed. Sellega asendatakse 2009. aastal vastu võetud teatis parimate tavade juhendi kohta ⁽⁸⁾ ning see sisaldab ka 2009. aasta lihtsustatud korda käsitlevat teatist ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1), muudetud komisjoni 14. juuni 2017. aasta määrusega (EL) 2017/1084, millega muudetakse määrust (EL) nr 651/2014 sadama- ja lennujaamataristule antava abi, kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antavast abist teavitamise künnise, spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antava abi ja äärepoolsemaid piirkondi käsitlevate regionaalse tegevusabi kavade osas ning millega muudetakse määrust (EL) nr 702/2014 abikõlblike kulude arvutamise osas (ELT L 156, 20.6.2017, lk 1).

⁽³⁾ Commission State Aid Scoreboard 2017, Results, trends and observations regarding EU28 State Aid expenditure reports for 2016, 29.11.2017, p. 14 (komisjoni 2017. aasta riigiabi tulemustabel).

⁽⁴⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

⁽⁵⁾ Vt komisjoni pressiteade, riigiabi: komisjoni suunised, mis käsitlevad kohalikke avaliku sektori toetusmeetmeid, mis ei kujuta endast riigiabi, IP/16/3141, 21. september 2016; komisjoni pressiteade, riigiabi: komisjoni suunised, mis käsitlevad kohalikke avaliku sektori toetusmeetmeid, mida võib rakendada ilma komisjoni eelneva loata, IP/15/4889, 29. aprill 2015.

⁽⁶⁾ Komisjoni ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrust (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes, COM/2018/398 final – 2018/0222, 6.6.2018.

⁽⁷⁾ Suur osa meetmetest, mille suhtes kohaldata lihtsustatud korras teatamist, on nüüd riigiabist teatamise kohustusest vabastatud ja seeläbi selle korra kasutus väga piiratud. Seepärast on lihtsustatud korras teatamine integreeritud käesolevasse parimate tavade juhendisse.

⁽⁸⁾ Komisjoni teatis „Parimate tavade juhend riigiabi kontrollimenetluste teostamiseks“ (ELT C 136, 16.6.2009, lk 13).

⁽⁹⁾ Komisjoni teatis lihtsustatud korra kohta teatavate riigiabi liikide käsitlemisel (ELT C 136, 16.6.2009, lk 3).

5. Käesoleva teatise eesmärkide saavutamiseks ning riigiabi eeskirjade nõuetekohase ja tõhusa kohaldamise tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon tegema partneritena tihedat koostööd. Sellega seoses pakuvad komisjoni talitused jätkuvalt võimalust võtta enne meetmest teatamist kontakti seoses võimalike riigiabimeetmetega, mille rakendamist liikmesriigid kaaluvad. Nad teevad liikmesriikidega koostööd, et määrata kindlaks juhtumite menetlusliku käsitlemise prioriteetid. Peale selle loovad nad riikide koordinaatorite võrgustiku ja toetavad liikmesriike, andes suuniseid ja korraldades koolitusi riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta. Samuti ergutavad komisjoni talitused liikmesriikidega koostöö ja partnerluse tugevdamise eesmärgil liikmesriike jagama omavahel ja komisjoniga parimaid tavasid ja seda, milliseid probleeme on esinenud riigiabi eeskirjade kohaldamisel.
6. Käesoleva parimate tavade juhendiga püütakse ka parandada riigiabiga seotud kaebuste käsitlemise korda. Selles selgitatakse tingimusi, mille alusel komisjoni talitused käsitavad juhtumit nn ametliku kaebusena, ja esitatakse soovituslikud tähtajad ametlike kaebuste käsitlemiseks.
7. Iga üksikjuhtumi iseärasuste puhul võib siiski olla vajalik juhendi kohandamine või sellest kõrvalekaldumine. Kalandus- ja vesiviljelussektori eripärad ning põllumajandustoodete esmatootmise, turustamise või töötlemisega seonduv tegevus võivad samuti õigustada käesolevast juhendist kõrvalekaldumist.

2. SEOS ELI ÕIGUSEGA

8. Käesolevas juhendis kirjeldatakse ja selgitatakse korda, mida komisjoni talitused järgivad riigiabi juhtumite hindamisel. Selles ei anta ammendavat ülevaadet ELi riigiabi eeskirjadest, vaid seda tuleks pigem lugeda koos muude neid eeskirju sisaldavate dokumentidega. Juhendiga ei looda uusi õigusi lisaks nendele, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus (edaspidi „alusleping“), menetlusmääruses⁽¹⁾ ja rakendusmääruses⁽²⁾ ega ELi kohtute tõlgendusi nende õiguste kohta. Samuti ei muudeta neid õigusi ühelgi viisil.

3. MEETMEST EELNEV TEAVITAMINE

3.1. Eesmärgid

9. Komisjoni talitused kutsuvad liikmesriike üles võtma nendega kontakti enne, kui nad ametlikult teatavad komisjonile võimalikest riigiabimeetmetest. Sellised ametlikule teatamisele eelnevad kontaktid teenivad eri eesmärgi.
10. Esiteks saavad nende käigus komisjoni talitused ja liikmesriigid arutada, millist teavet on vaja, et lugeda asjaomase riigiabimeetme teade täielikuks. Seega soodustavad ametlikule teatamisele eelnevad kontaktid üldiselt paremate ja täielikumate teadete esitamist. See omakorda kiirendab selliste teadete käsitlemist, võimaldades komisjonil teha otsuse üldjuhul kahe kuu jooksul alates teate esitamisest⁽³⁾.
11. Teiseks saavad komisjoni talitused ja liikmesriigid ametlikule teatamisele eelneva kontakti käigus arutada kavandatud meetme õiguslikke ja majanduslikke aspekte mitteametlikus ja konfidentsiaalses⁽⁴⁾ õhkkonnas. Eelkõige annab ametlikule teatamisele eelnev etapp võimaluse tegelda kavandatud meetme selliste aspektidega, mis ei pruugi olla täielikult kooskõlas riigiabi eeskirjadega, sealhulgas juhul, kui meedet on vaja oluliselt muuta.
12. Kolmandaks teevad komisjoni talitused ametlikule teatamisele eelnevas etapis esimese hindamise selle kohta, kas juhtumi suhtes võib kohaldada sujundatud menetlust (vt 6. jagu).

⁽¹⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

⁽²⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks, viimati muudetud komisjoni 27. novembri 2015. aasta määrusega (EL) 2015/2282 (ELT L 325, 10.12.2015, lk 1).

⁽³⁾ Vt menetlusmääruse artikli 4 lõige 5, milles osutatakse artikli 4 lõigete 2, 3 ja 4 kohastele otsustele. Sellest tähtajast ei saa kinni pidada juhul, kui komisjoni talitused peavad mittetäielike teadete tõttu esitama mitu teabetaotlust.

⁽⁴⁾ Menetlusmääruse artikli 30 alusel kehtib komisjonile ametisaladuse hoidmise kohustus kõigis riigiabimenetlustes. See tugineb aluslepingu artiklis 339 sätestatud ametisaladuse hoidmise üldisele kohustusele.

3.2. Kasutamine

13. Komisjoni talitused on alati valmis enne meetmest ametlikult teatamist liikmesriigiga kontakti astuma, kui liikmesriik selleks soovi avaldab. Komisjoni talitused soovivad liikmesriikidel tungivalt astuda kontakti seoses juhtumitega, millel on uudseid või erilisi jooni või mis on keerukad, mis õigustab eelnevaid mitteametlikke arutelusid komisjoni talitustega. Teatamiseelised kontaktid võivad osutada kasulikuks ka ELi jaoks oluliste ühishuviprojektide, nt üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) põhivõrgu projektide korral, niivõrd kui nende rahastamine kujutab endast tõenäoliselt riigiabi.

3.3. Ajastus

14. Et ametlikule teatamisele eelnev kontakt oleks tõhus, peaksid liikmesriigid esitama komisjoni talitustele teate kavandi vormis kogu teabe, mida on vaja kavandatud riigiabi meetme hindamiseks. Ametlikule teatamisele eelnevasse mitteametlikku kontakti astutakse protsessi kiirendamiseks tavaliselt e-posti, telefoni või konverentskõne teel. Vajaduse korral või liikmesriikide taotluse korral võib korraldada ka komisjoni talituste ja liikmesriikide kohtumisi.
15. Et arutelud oleksid tulemuslikud, soovivad komisjoni talitused eriti keerukate juhtumite puhul (nt restruktureerimisabiga seotud juhtumid või keerukad üksikabi meetmed) võtta liikmesriikidel enne ametlikku teatamist ühendust võimalikult varakult. Sellised kontaktid võivad osutada kasulikuks ka mõningatel esialgu mitte nii probleemsetena tunduvatel juhtudel, et kinnitada liikmesriigi enda esialgset hinnangut ja teha kindlaks, millist teavet oleks komisjoni talitustel juhtumi hindamiseks vaja.
16. Ametlikule teatamisele eelneva kontakti ajastus ja vorm sõltuvad eelkõige juhtumi keerukusest. Kuigi selline suhtlemine võib kesta kuid, ei tohiks see üldjuhul kesta kauem kui kuus kuud.
17. Pärast teate esitamisele eelnenud kontakte peaks liikmesriigil olema võimalik esitada täielik teade. Kui komisjoni talitused leiavad, et teate esitamisele eelnevad kontaktid ei anna rahuldavaid tulemusi, võivad nad kuulutada teate esitamise eelse etapi lõppenuks. See ei tähenda, et liikmesriik ei võiks sarnase meetme asjus enne teate esitamist kontakti võtta või esitada selle kohta uut teadet.

3.4. Sisu

18. Komisjon soovib oma kogemuse põhjal individuaalsete abisaajate kaasamist teate esitamisele eelnevasse kontakti eelkõige juhtudel, kui tehniline, rahaline või projektiga seotud mõju on eriti suur. Abisaaja kaasamise üle otsustab aga liikmesriik.
19. Üldiselt soovitatakse mitut liikmesriiki hõlmavate meetmete puhul (nt üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid) osalevatel liikmesriikidel enne teate esitamisele eelneva kontakti võtmist omavahel seda arutada, et tagada meetme ühetaoline mõistmine ja määrata kindlaks realistlik ajakava.
20. Komisjoni talitused püüavad liikmesriigile anda meetme kohta mitteametliku hinnangu teatamiseelse etapi lõpuks. See sisaldab komisjoni talituste mittesiduvaid suuniseid teate kavandi täielikkuse kohta ja mitteametlikku ja mittesiduvat hinnangut⁽¹⁾ sellele, kas meede kujutab endast riigiabi ja sobib kokku siseturuga või mitte.
21. Eriti uudsete või keerukate juhtumite puhul võivad komisjoni talitused jätta mitteametliku eelhinnangu teate esitamisele eelneva etapi lõpus andmata. Sellistel juhtudel võivad nad liikmesriigi taotluse alusel kirjalikult teada anda, millist teavet on neil meetme hindamiseks veel vaja.
22. Teate esitamisele eelnevad kontaktid on vabatahtlikud ja konfidentsiaalsed. Need ei mõjuta juhtumi hindamist pärast meetmest ametlikku teatamist. Eelkõige ei tähenda asjaolu, et teatamiseelne kontakt on aset leidnud, et komisjoni talitused ei või küsida liikmesriigilt lisateavet pärast ametlikku teavitamist.

⁽¹⁾ Seega ei kujuta see endast komisjoni ametlikku seisukohta ega kahjusta seda.

4. JUHTUMITE PORTFELLIL PÕHINEV LÄHENEMISVIIS JA ÜHINE PLANEERIMINE

4.1. Juhtumite portfellil põhinev lähenemisviis

23. Liikmesriik võib paluda komisjoni talitustel tegeleda tema arvates prioriteetsete juhtumitega täpsemini ennustatava aja jooksul. Selleks võib kasutada komisjoni talituste pakutavat nn juhtumite portfellil põhinevat lähenemisviisi. Komisjoni talitused paluvad kaks korda aastas⁽¹⁾ anda liikmesriikidel teada, milliseid teatatud juhtumeid peavad nad tähtsamaks ja milliseid vähem tähtsaks. Kui nad soovivad kasutada nn juhtumite portfellil põhinevat lähenemisviisi, peaksid nad sellele palvele reageerima kindlaksmääratud tähtjaks. Pärast kõnealuse teabe saamist ning võttes arvesse olemasolevaid ressursse ja muid taotluse esitanud liikmesriigiga seotud pooleliolevaid juhtumeid, võivad komisjoni talitused teha ettepaneku planeerida neid juhtumeid ühiselt, tagamaks, et nendega tegeletakse õigeaegselt ja prognoositavalt.

4.2. Ühine planeerimine

4.2.1. Eesmärk ja sisu

24. Ühine planeerimine on vahend, mida saab kasutada riigiabi uurimismenetluse läbipaistvuse ja selle tõenäolise kestuse ennustatavuse parandamiseks. See vahend võimaldab komisjoni talitustel ja liikmesriigil leppida kokku konkreetse juhtumi uurimise eeldatavas ajakavas ja mõnel juhul ka uurimise tõenäolises käigus. See võib olla eriti kasulik juhtumite puhul, millel on uudseid jooni, mis on seotud TEN-T põhivõrgu projektidega või mis on tehniliselt keerukad, kiireloomulised või tundlikud.
25. Eelkõige võiksid komisjoni talitused ja liikmesriik leppida kokku järgmises:

- juhtumite portfelli raames juhtumi esmajärjekorras käsitlemine: kui seda on planeerimise või ressursside seisukohast vaja,⁽²⁾ võib esmajärjekorras käsitlemist lubada, kui liikmesriik omalt poolt ametlikult nõustub, et tema muude juhtumite uurimine peatatakse või nende tähtaega pikendatakse⁽³⁾;
- millist teavet⁽⁴⁾ liikmesriik ja/või kavandatud abisaaja peaks komisjoni talitustele esitama ning millist liiki ühepoolset teabekogumist kavatsevad komisjoni talitused juhtumi puhul kasutada;
- millises vormis ja kui pikalt komisjoni talitused juhtumit pärast teate esitamist tõenäoliselt hindavad.

26. Kui liikmesriik esitab kohe kogu kokkulepitud teabe, püüavad komisjoni talitused juhtumi uurimisel järgida ühiselt kokkulepitud ajakava. Siiski ei pruugi olla võimalik järgida ajakava juhtumite puhul, kus liikmesriigi või kolmanda isiku esitatud teave tekitab lisaküsimusi.

4.2.2. Kasutus ja ajastus

27. Ühist planeerimist kasutatakse eelkõige iseäranis uudsete aspektidega või tehniliselt keeruliste või tundlike juhtumite puhul. Sellistel juhtudel toimub ühine planeerimine teate esitamisele eelneva etapi lõpus ja seejärel esitatakse teade ametlikult.
28. Ühine planeerimine võib toimuda ka ametliku uurimismenetluse alguses. Sellisel juhul peaksid liikmesriigid taotleva juhtumi edasisel käsitlemisel ühist planeerimist.

⁽¹⁾ Praegu iga aasta jaanuari ja septembri lõpus.

⁽²⁾ Näiteks juhul, kui Euroopa Liidu finantseerimisasutused tegutsevad varahaldajana.

⁽³⁾ Vt menetlusmääruse artikli 4 lõige 5.

⁽⁴⁾ Nt uuringud või välisekspertiis.

5. TEATATUD MEETMETE ESIALGNE LÄBIVAATAMINE

5.1. Teabenõuded

29. Komisjoni talitused alustavad iga teatatud meetme esialgset läbivaatamist pärast teate saamist. Kui nad vajavad lisateavet pärast abimeetmest teatamist, saadavad nad liikmesriigile teabetaotluse. Arvestades, et komisjoni talitused püüavad teabetaotlusi grupeerida ja teate esitamisele eelnevad kontaktid peaksid tagama, et liikmesriigid esitavad täielikud teated, ⁽¹⁾ piisab üldjuhul ühest kõikehõlmavast teabetaotlusest. Taotluses selgitatakse, millist teavet on vaja ja see saadetakse tavaliselt nelja nädala jooksul pärast ametlikku teavitamist.
30. Pärast liikmesriigilt vastuse saamist võib komisjoni talitustel tekkida vastuse sisust ja juhtumi laadist tulenevalt lisaküsimusi. See ei tähenda ilmtingimata, et komisjonil on suuri raskusi juhtumi hindamisel.
31. Kui liikmesriik ei esita teavet tähtajaks, saadavad komisjoni talitused meeldetuletuse. Kui liikmesriik ei saada teavet esimese meeldetuletuse peale, teavitavad komisjoni talitused liikmesriiki, et teade loetakse tagasivõetuks, ⁽²⁾ välja arvatud juhul, kui esineb erandlikke asjaolusid. Kui teade loetakse tagasivõetuks, võib liikmesriik hiljem teatada meetmest uuesti, lisades puuduoleva teabe.
32. Kui ametliku uurimismenetluse alustamise tingimused on täidetud, alustab komisjon tavaliselt menetlust maksimaalselt kahe küsimustevooru järel. Samas aga võidakse mõnel juhul enne ametliku uurimismenetluse algatamist esitada ka rohkem teabetaotlusi, kuid see sõltub juhtumi laadist ja liikmesriigi esitatud teabe täielikkusest ja keerukusest.

5.2. Esialgse läbivaatamise kokkulepitud peatamine

33. Komisjoni talitused võivad esialgse läbivaatamise peatada, näiteks kui seda taotleb liikmesriik, et abimeedet muuta ja viia see kooskõlla riigiabi eeskirjadega, või ühisel kokkuleppel.
34. Peatamise kestus lepitakse eelnevalt kokku. Kui liikmesriik ei ole esitanud kõnealuse perioodi lõpus täielikku teadet, mis vastab riigiabi eeskirjadele, jätkavad komisjoni talitused menetlust sellest punktist, kus see peatati. Tavaliselt komisjoni talitused teavitavad siis liikmesriiki, et teade loetakse tagasivõetuks, või algatavad kohe ametliku uurimismenetluse, kuna on tõsiseid kahtlusi selles, kas abimeede vastab riigiabi eeskirjadele ja sobib kokku siseturuga.

5.3. Kontaktid läbivaatamise seisust teavitamiseks ja kontaktid abisaajaga

35. Taotluse korral teavitavad komisjoni talitused liikmesriiki teate esialgse läbivaatamise seisust.
36. Liikmesriik võib otsustada kaasata võimaliku (üksiku) riigiabimeetme raames abisaaja komisjoni läbivaatamise seisust teavitamise kontaktidesse, eelkõige juhul, kui meetmel on suur tehniline, rahaline ja projektiga seotud mõju. Komisjoni talitused soovivad abisaaja sellistesse kontaktidesse kaasata. Abisaaja kaasamise üle otsustab aga liikmesriik.

6. SUJUNDATUD MENETLUS LIHTSATE JUHTUMITE JAOKS

6.1. Juhtumid, mille puhul võib kohaldada sujundatud menetlust

37. Kui juhtum on lihtne ja konkreetsed tingimused on täidetud, võib komisjon olla nõus selle käsitlemisega sujundatud menetluse korras. Sellisel juhul püüab komisjon võtta 25 päeva jooksul alates teate esitamisest vastu lühiotsuse, milles ta märgib, et teatatud meede ei kujuta endast abi, või vastuväidete esitamata jätmise otsuse ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Kui ühise planeerimise käigus ei ole teisiti kokku lepitud.

⁽²⁾ Menetlusmääruse artikli 5 lõike 3 alusel.

⁽³⁾ Menetlusmääruse artikli 4 lõige 2 või 3.

38. Kui liikmesriik palub kohaldada sujundatud menetlust, otsustavad komisjoni talitused, kas seda saab konkreetse juhtumi suhtes teha. Eelkõige võib see nii olla, kui meede on piisavalt sarnane muudele meetmetele, mis kiideti heaks vähemalt kolmes komisjoni otsuses, mis on vastu võetud viimase kümne aasta jooksul enne teate esitamist (edaspidi „varasemad otsused“). Selle üle otsustamiseks, kas meede on varasemates otsustes hinnatutele piisavalt sarnane, analüüsivad komisjoni talitused kõiki kohaldatavaid materiaal- ja menetlusõiguslikke tingimusi ja eelkõige meetme eesmärgi ja üldist ülesehitust, abisaajate liike, abikõlblikke kulusid, teatud individuaalseid ülemmäärasid, abi osakaalu ja kohaldatavaid lisatoetusi (olemasolu korral), kumulatsiooni sätteid, ergutavat mõju ja läbipaistvusnõudeid.
39. Kui olemas on kolm varasemat otsust, on üldiselt selge, et meede ei kujuta endast abi või et abimeede sobib kokku siseturuga. Ometi ei pruugi see alati nii olla, näiteks juhul, kui komisjon hindab varasemaid otsuseid hiljutise kohtupraktika põhjal uuesti. Kuna selliseid juhtumeid tuleb uurida põhjalikult, keelduvad komisjoni talitused tavaliselt sujundatud menetlust kohaldamast.
40. Samuti võivad komisjoni talitused keelduda sujundatud menetlust kohaldamast, kui abimeede võiks tuua kasu äriühingule, kellel lasub kohustus maksta tagasi riigiabi, mida komisjon pidas õigusevastaseks ja kokkusobimatuks siseturuga ⁽¹⁾.

6.2. Teate esitamisele eelnevad kontaktid sujundatud menetluse kasutamise kindlaksmääramiseks

41. Komisjoni talitused on nõus kohaldama sujundatud menetlust ainult siis, kui kõnealuse abimeetmega seoses on võetud enne teate esitamist kontakti. Selleks peaksid liikmesriigid esitama teate kavandi vormi, mis sisaldab kogu vajalikku teavet, sealhulgas viiteid varasematele otsustele, ja teate kokkuvõtte kavandi, ⁽²⁾ mis on mõeldud avaldamiseks konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil.
42. Komisjoni talitused kohaldavad sujundatud menetlust üksnes siis, kui nende arvates on teatevorm põhimõtteliselt täielik. See tähendab, et komisjoni talitustel oleks põhimõtteliselt piisavalt teavet meetme heakskiitmiseks, kui liikmesriik tugineb oma teates teate kavandi vormile, sealhulgas teate esitamisele eelnevate kontaktide tulemustele.

6.3. Lühikokkuvõtte esitamine ja avaldamine

43. Lühiloetuse vastuvõtmise 25-päevane tähtaeg (vt punkt 38) hakkab kulgema teate esitamisest liikmesriigi poolt. Sujundatud menetluses kasutatakse teavitamise standardvormi ⁽³⁾.
44. Pärast teate saamist avaldavad komisjoni talitused teate kokkuvõtte ⁽⁴⁾ konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil koos märkega, et abimeetme suhtes võidakse kohaldada sujundatud menetlust. Huvitatud pooltel on seejärel aega kümme tööpäeva, et kommenteerida eelkõige asjaolusid, mis võivad vajada põhjalikumat läbivaatamist. Kui huvitatud pool tõstatab küsimused, mis esmapilgul on põhjendatud, kohaldavad komisjoni talitused tavamenetlust. Nad teavitavad sellest liikmesriiki ja huvitatud pooli.

6.4. Lühiloetus

45. Sujundatud menetluse kohaldamisel avaldab komisjon tavaliselt lühiloetuse. Komisjon püüab vastu võtta otsuse selle kohta, et teatatud meede ei kujuta endast abi, või otsuse jätta vastuväide esitamata, ⁽⁵⁾ 25 tööpäeva jooksul alates meetmest teatamisest.
46. Lühiloetus sisaldab meetmest teatamise ajal avaldatud kokkuvõtet ja aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohast meetme lühihinnangut. Vajaduse korral märgitakse, et see otsus on kooskõlas komisjoni varasema otsustuspraktikaga. Otsuse avalik versioon avaldatakse konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil.

⁽¹⁾ Liikmesriikide abi tagasinõudmise korralduse alusel, mis on seni täitmata vt Euroopa Kohtu 9. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf, ECLI:EU:C:1994:90.

⁽²⁾ Käesoleva parimate tavade juhendi lisa.

⁽³⁾ Rakendusmääruse I lisa.

⁽⁴⁾ Kõnealune kokkuvõtte põhineb käesoleva parimate tavade juhendi lisa esitatud standardvormil.

⁽⁵⁾ Menetlusmääruse artikli 4 lõike 2 või 3 alusel.

7. AMETLIK UURIMISMENETLUS

47. Komisjoni eesmärk on parandada ametliku uurimismenetluse alusel keerukate juhtumite käsitlemise läbipaistvust, ennustatavust ja tõhusust. Selleks kasutab komisjon tõhusalt kõiki menetlusmääruse alusel tema käsutuses olevaid menetluslikke vahendeid.

7.1. Otsuse avaldamine ja sisukokkuvõte

48. Komisjon püüab avaldada otsuse ametliku uurimismenetluse algatamise kohta („algatamisotsus“) koos sisukokkuvõttega⁽¹⁾ kahe kuu jooksul alates selle vastuvõtmistest, kui liikmesriik ei palu konfidentsiaalset teavet otsusest välja jätta.

49. Kui komisjoni talitused ja liikmesriik on algatamisotsusest konfidentsiaalse teabe väljajätmises eri meelt, järgib komisjon põhimõtteid, mis on sätestatud teates, milles käsitletakse ametisaladust riigiabi otsustes,⁽²⁾ ja avaldab otsuse võimalikult kiiresti pärast selle vastuvõtmist⁽³⁾. Sama tava järgitakse kõigi lõppotsuste avaldamisel⁽⁴⁾.

7.2. Huvitatud poolte märkused

50. Huvitatud pooled, sealhulgas abisaajad, võivad esitada algatamisotsuse kohta märkuseid ühe kuu jooksul alates selle avaldamisest⁽⁵⁾. Üldiselt komisjoni talitused seda tähtaega ei pikenda ega aktsepteeri märkuseid pärast selle möödumist⁽⁶⁾. Komisjoni talitused võivad tähtaega pikendada ainult erandlikel ja põhjendatud juhtudel, näiteks kui huvitatud pool kavatses esitada eriti faktirohke teabe või kui enne tähtaja möödumist on olnud huvitatud poolega kontaktis.

51. Väga keerukate juhtumite puhul võivad komisjoni talitused saata algatamisotsuse koopia huvitatud pooltele, sealhulgas kutseliitudele või ettevõtjate ühendustele, ja paluda neil juhtumi teatavate aspektide kohta esitada märkuseid⁽⁷⁾. Huvitatud poolte koostöö on vabatahtlik. Menetluse tõhususe huvides paluvad komisjoni talitused oma kirjas, et huvitatud pooled vastaksid ühe kuu jooksul. Sama kutse esitada märkusi saadab komisjon abisaajale.

52. Et tagada õigus kaitsele,⁽⁸⁾ saavad komisjoni talitused huvitatud pooltelt saadud kõigi märkuste mittekonfidentsiaalse versiooni asjaomasele liikmesriigile ja paluvad liikmesriigil vastata sellele ühe kuu jooksul. Kui huvitatud isikud märkusi saatnud ei ole, annavad komisjoni talitused sellest liikmesriigile teada.

53. Et märkused saaks edasi saata võimalikult kiiresti, paluvad komisjoni talitused liikmesriikidel nõustuda sellega, et huvitatud isikute märkused on originaalkeeles. Küll aga esitavad komisjoni talitused nende tõlke, kui liikmesriik seda palub. Selle tulemusena võib menetlus pikeneda.

7.3. Liikmesriikide märkused

54. Komisjoni talitused püüavad lõpetada ametliku uurimismenetluse nii kiiresti kui võimalik. Seepärast järgivad nad menetlusmääruse tähtaegu täpselt. Kui liikmesriik ei esita oma märkusi algatamisotsuse või kolmanda isiku märkuste kohta ühe kuu jooksul,⁽⁹⁾ võivad komisjoni talitused pikendada liikmesriigi nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel tähtaega ühe kuu võrra ja märkida, et erakorraliste asjaolude puudumise korral tähtaega rohkem ei pikendata. Kui liikmesriik ei saada rahuldavat ja tarvilikku vastust, võib komisjon teha otsuse talle kättesaadava teabe alusel⁽¹⁰⁾.

(1) Sisukokkuvõte kujutab endast lühikokkuvõtet põhjustest, miks komisjon on otsustanud menetluse algatada. See tõlgitakse ELi kõigisse ametlikesse keeltesse ja avaldatakse koos algatamisotsuse terviktekstiga *Euroopa Liidu Teatajas*.

(2) Komisjoni teatis, milles käsitletakse ametisaladust riigiabi otsustes (ELT C 297, 9.12.2003, lk 6).

(3) Vastavalt komisjoni teatise (milles käsitletakse ametisaladust riigiabi otsustes) punktile 33.

(4) Vastavalt komisjoni teatise (milles käsitletakse ametisaladust riigiabi otsustes) punktile 34.

(5) Menetlusmääruse artikkel 6.

(6) Ilma et see piiraks menetlusmääruse artikli 12 lõike 1 kohaldamist.

(7) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib komisjon saata ametliku uurimise algatamise otsuse kindlaksmääratud huvitatud pooltele; vt nt kohtuasi T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau vs. komisjon, ECLI:EU:T:2004:222, punkt 195; liidetud kohtuasjad C-74/00 P ja C-75/00 P, Falck Spa ja teised vs. komisjon, ECLI:EU:C:2002:524, punkt 83.

(8) Ja kooskõlas menetlusmääruse artikli 6 lõikega 2.

(9) Menetlusmääruse artikli 6 lõige 1.

(10) Kooskõlas menetlusmääruse artikli 9 lõikega 7 ja artikli 15 lõikega 1.

55. Kui komisjonil puudub teave, mis on ebaseadusliku abi korral (st uus abi, mida antakse aluslepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes) lõppotsuse tegemiseks oluline, võib komisjon teha teabe esitamise korralduse, ⁽¹⁾ milles ta nõuab liikmesriigilt teabe esitamist. Kui liikmesriik ei reageeri korraldusele ettenähtud aja jooksul, võib komisjon teha otsuse talle kättesaadava teabe alusel.

7.4. Asjaomasel liikmesriigilt lisateabe taotlemine

56. Väga keerukate juhtumite puhul võivad komisjoni talitused saata pärast liikmesriigilt algatamisotsuse kohta märkuste saamist lisataotluse teabe saamiseks. Liikmesriikidel on tavaliselt vastamiseks aega üks kuu.
57. Kui liikmesriik tähtjaks ei vasta, võivad komisjoni talitused saata meeldetuletuse, milles määratakse lõplik tähtaeg, mis on tavaliselt 20 tööpäeva. Samuti teavitavad nad liikmesriiki, et kui tähtjaks rahuldavat vastust ei saadeta, võib komisjon sõltuvalt juhtumi eripärast talitada mitmeti. Ta võib lugeda teate tagasivõetuks ⁽²⁾. Ta võib küsida teavet muudelt allikatelt ⁽³⁾. Ebaseadusliku abi korral võib komisjon teha teabe esitamise korralduse. Samuti võib ta teha otsuse talle kättesaadava teabe põhjal ⁽⁴⁾.

7.5. Muudele allikatele esitatavad teabetaotlused

58. Kui komisjon on pärast ametliku uurimismenetluse algatamist ametlikult jõudnud järeldusele, et liikmesriik ei ole esitanud esialgse läbivaatamise käigus piisavalt teavet, võib ta taotleda teavet muudelt allikatelt kui liikmesriik ⁽⁵⁾.
59. Kui komisjoni talitused soovivad taotleda teavet abisaajalt, peavad nad saama selleks liikmesriigilt sõnaselge nõusoleku. Nõusoleku andmiseks määratakse liikmesriigile tavaliselt lühike tähtaeg.
60. Komisjoni talitused järgivad proportsionaalsuse põhimõtet ⁽⁶⁾ ja taotlevad teavet muudelt teabeallikatelt, kui selline teave on nende isikute käsutuses. Huvitatud pooltele on teabe esitamiseks määratud mõistlik tähtaeg, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud.
61. Lisaks õigusele taotleda teavet muudelt allikatelt on komisjonil ka õigus uurida ja koguda teavet ELi kohtute praktikal tuginedes ⁽⁷⁾. Seda õigust ei piira erinormid, millega reguleeritakse muudelt allikatelt teabe taotlemist.

7.6. Ametliku uurimise õigustatud peatamine

62. Komisjoni talitused peatavad ametliku uurimise ainult erandlike asjaolude korral ja kokkuleppel liikmesriigiga. Nii võib see olla, kui liikmesriik palub uurimise peatada, et viia oma projekt kooskõlla riigiabi eeskirjadega, või kui ELi kohtutes menetluses olev kohtuasi võib mõjutada juhtumi hindamist.
63. Ametlikku peatamist lubatakse tavaliselt ainult üks kord ja eelnevalt komisjoni talituste ja liikmesriigi vahel kokkulepitud ajavahemikuks.

7.7. Lõppotsuse vastuvõtmine ja ametliku uurimise tähtaja õigustatud pikendamine

64. Komisjon püüab alati võtta lõppotsuse vastu kiiresti ja võimaluse korral 18 kuu jooksul alates menetluse algatamisest ⁽⁸⁾. Seda aega võib komisjoni talituste ja liikmesriigi kokkuleppel pikendada. Pikendamine võib olla asjakohane, kui juhtum on seotud uudse abimeetmega või kui see tõstatab uudseid õigusküsimusi.
65. Et tagada sellest 18-kuulisest tähtjast kinnipidamine, püüab komisjon võtta lõppotsuse vastu mitte hiljem kui kuus kuud pärast liikmesriigi viimase teabe esitamist või viimase tähtaja möödumist.

⁽¹⁾ Menetlusmääruse artikkel 12.

⁽²⁾ Menetlusmääruse artikli 5 lõige 3.

⁽³⁾ Menetlusmääruse artikkel 7.

⁽⁴⁾ Menetlusmääruse artikli 9 lõige 7 ja artikli 15 lõige 1.

⁽⁵⁾ Näiteks kohtuasjas T-198/01 Technische Glaswerke Ilmenau vs. komisjon, ECLI:EU:T:2004:222, tunnistas Esimese Astme Kohus kaudselt, et komisjonil oli õigus esitada küsimusi ühele firmadest, kes esitas märkusi otsuse järel alustada ametlikku uurimismenetlust. Sarnaselt nõustus Esimese Astme Kohus kohtuasjas T-296/97 Alitalia vs. komisjon, ECLI:EU:T:2000:289, et komisjon oleks võinud oma määratud konsultantide kaudu kontakteeruda institutsionaalsete investoritega, et hinnata Itaalia riigi Alitaliasse investeerimise tingimusi.

⁽⁶⁾ Menetlusmääruse artikli 9 lõige 6. Kõnealuse määruse artikli 15 lõike 2 kohaselt ei ole tähtaeg komisjoni jaoks võimaliku ebaseadusliku abi korral siduv.

8. MAJANDUSSEKTORITE JA ABIVAHENDITEGA SEOTUD UURIMISED

66. Komisjonil on õigus korraldada sektoriuuringuid, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet⁽¹⁾. Uuringu lõpus avaldab komisjon uurimistulemuste kohta aruande konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil. Komisjon teavitab sellest liikmesriike ja palub neil ja teistel asjaomastel isikutel esitada aruande kohta märkusi kuni ühe kuu jooksul.
67. Sektoriuuringu käigus saadud teavet võib kasutada riigiabimenetlustes ja see võib viia selleni, et komisjon alustab omal algatusel riigiabimeetmete uurimist.

9. AMETLIKUD KAEBUSED

68. Komisjoni talitused püüavad huvitatud pooltelt saadud kaebusi käsitleda võimalikult tõhusalt ja läbipaistvalt, kasutades allpool kirjeldatud parimat tava.

9.1. Kaebuse vorm ja kohustus tõendada huviseid, mida on mõjutatud

69. Menetlusmääruse artikli 1 punkti h kohaselt on huvitatud pool mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abisaaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud. Komisjonile ametlikku kaebust esitada soovivad huvitatud pooled peaksid täitma kaebuse vormi⁽²⁾ ja esitama kogu vajaliku teabe koos kaebuse mittekonfidentsiaalse versiooniga⁽³⁾. Kui kaebuse vorm on täielik ja selle esitanud pool tõendab, et abi andmine võib tema huve vastavalt menetlusmääruse artikli 1 punktile h⁽⁴⁾ mõjutada, registreerivad komisjoni talitused juhtumi ametliku kaebusena.
70. Kui kaebuse esitanud pool ei esita kaebuse vormis nõutud kogu vajalikku teavet või ei näita põhjendatud huvi olemasolu, käsitavad komisjoni talitused kaebuse esitamist turuteabena⁽⁵⁾. Komisjoni talitused teavitavad sellest kaebuse esitanud poolt. Turuteave võib viia täiendava komisjonipoolse uurimiseni.

9.2. Soovituslik ajaline raamistik ja ametliku kaebuse uurimise tulemused

71. Komisjoni talitused püüavad ametlikku kaebust uurida 12 kuu jooksul (mittesiduv tähtaeg) alates kaebuse registreerimisest. Uurimine võib sõltuvalt juhtumi asjaoludest kesta kauem, nt kui komisjoni talitused peavad küsima kaebuse esitajalt, liikmesriigilt või kolmandalt isikult lisateavet.
72. Kui kaebus ei ole põhjendatud, püüavad komisjoni talitused teavitada kaebuse esitajat kahe kuu jooksul pärast selle registreerimist, et juhtumi uurimiseks ei ole piisavalt alust. Nad paluvad kaebuse esitajal esitada ühe kuu jooksul täiendavaid sisulisi märkusi. Kui kaebuse esitaja seda tähtajaks ei tee, loetakse kaebus tagasivõetuks.
73. Selliste heakskiidetud abi ja/või abimeetmete puhul, millest ei pea teatama, püüab komisjon samuti vastata kaebusele kahe kuu jooksul alates kaebuse saamisest.

⁽¹⁾ Menetlusmääruse artikkel 25.

⁽²⁾ Rakendusmääruse IV lisa.

⁽³⁾ Vt menetlusmääruse artikli 24 lõige 2.

⁽⁴⁾ „Huvitatud pool“ on mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abisaaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud.

⁽⁵⁾ Nagu selgitatud menetlusmääruse preambuli põhjenduses 32, „[s]elleks et tagada komisjonile esitatavate kaebuste kvaliteeti ning samal ajal tagada läbipaistvust ja õiguskindlust, on asjakohane kehtestada tingimused, mida kaebuse esitaja peaks täitma, et anda komisjonile teavet väidetava ebaseadusliku abi kohta, mille põhjal algatatakse esialgne uurimine. Nendele tingimustele mittevastavat teavet tuleks säilitada üldise turuteabena ning see ei põhjusta tingimata *ex officio* uurimist“.

74. Sõltuvalt oma töökoormusest ja kasutades õigust määrata kindlaks uurimise prioriteetid, ⁽¹⁾ püüavad komisjoni talitused 12 kuu jooksul alates kaebuse registreerimisest teha ühte järgmistest:
- võtta vastu otsus ⁽²⁾ ja saata selle koopia kaebuse esitajale;
 - saata kaebuse esitajale kiri, milles tuuakse välja komisjoni esialgne seisukoht meetme kohta, lähtudes kättesaadavast teabest („esialgset hinnangut sisaldav kiri“); selline kiri ei ole komisjoni ametlik seisukoht.
75. Kui esialgset hinnangut sisaldavas kirjas järeldatakse, et tegemist ei ole kokkusobimatu abiga, võib kaebuse esitaja saata märkuse ühe kuu jooksul. Kui kaebuse esitaja seda tähtajaks ei tee, loetakse kaebus tagasivõetuks.
76. Kui kaebuse esitaja peab abi ebaseaduslikuks, tulevad komisjoni talitused meelde, et kaebuse esitajal on võimalik pöörduda liikmesriigi kohtusse, kes võib nõuda sellise abi peatamist või tagasinõudmist ⁽³⁾. Komisjoni talitused võivad kaebusi abimeetmete kohta, mis on vaidlustatud liikmesriikide kohtutes, käsitada menetluse ajal vähem tähtsate kaebustena.
77. Üldjuhul, kuid mitte alati, edastavad komisjoni talitused põhjendatud kaebuste mittekonfidentsiaalse versiooni liikmesriigile märkuste esitamiseks. Komisjoni talitused kutsuvad asjaomast liikmesriiki üles järgima märkuste saatmise tähtaegu ja esitama teavet kaebuste kohta. Kaebused edastatakse liikmesriigile tavaliselt originaalkeeles. Küll aga esitavad komisjoni talitused nende tõlke, kui liikmesriik seda palub. Selle tulemusena võib menetlus pikeneda.
78. Komisjoni talitused hoiavad liikmesriike ja kaebuse esitajaid kaebuste menetlemise või lõpetamisega jooksvalt kursis.

10. HINDAMISKAVAD

79. Riigiabi positiivne mõju peaks kaaluma üles võimaliku negatiivse mõju konkurentsile ja kaubandusele. Et see nii oleks, soosib komisjon selliste abikavade tõhusat järeelhindamist, mis võivad konkurentsi märkimisväärselt moonutada. Siia kuuluvad suure eelarve või uudsete omadustega abikavad või kavad turgude jaoks, kus prognoositakse märkimisväärsed regulatiivseid, turu- või tehnoloogiamuutusi. Komisjoni talitused otsustavad teate esitamisele eelnevas etapis, kas hindamist on vaja. Nad annavad sellest liikmesriigile teada võimalikult kiiresti, et sel oleks piisavalt aega hindamiskava ettevalmistamiseks.
80. Abikavade puhul, mida tuleb hinnata üldise grupierandi määruse alusel, ⁽⁴⁾ peab liikmesriik teatama komisjonile oma hindamiskavast 20 tööpäeva jooksul alates abikava jõustumisest. Komisjon hindab hindamiskava ja kui see vastab tingimustele, kinnitab ta selle võimalikult kiiresti. Seejärel pikendab ta ka perioodi, mille jooksul kava saab rakendada üldise grupierandi määruse alusel.
81. Abikavade puhul, millest on teatatud ja mida tuleb hinnata, peab liikmesriik esitama komisjonile hindamiskava teatega samal ajal. Komisjon hindab hindamiskava koos abikavaga ja tema otsus hõlmab mõlemat. Menetlusmääruse kõiki menetlusnõudeid kohaldatakse täies mahus.

11. JÄRELEVALVE

82. Komisjon kontrollib pidevalt kõiki liikmesriikide olemasolevaid abisüsteeme ⁽⁵⁾. Seda tehakse koostöös liikmesriikidega, kes peavad komisjonile esitama kogu vajaliku teabe ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Kohtuasi T-475/04: Bouygues SA vs. komisjon, ECLI:EU:T:2007:196, punktid 158 ja 159.

⁽²⁾ Menetlusmääruse artikkel 4.

⁽³⁾ Vt komisjoni teatis riigiabi reguleerivate õigusaktide täitmise tagamise kohta liikmesriikide kohtute poolt (ELT C 85, 9.4.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ Üldise grupierandi määruse artikli 1 lõike 2 punkti a kohaselt jäetakse abikavad, mille aastaeelarve ületab 150 miljonit eurot, grupierandi kohaldamisalast välja kuue kuu möödumisel nende jõustumisest, välja arvatud juhul, kui komisjon on pikendanud kõnealust perioodi pärast hindamiskava heakskiitmist.

⁽⁵⁾ Aluslepingu artikli 108 lõike 1 alusel.

⁽⁶⁾ Kooskõlas menetlusmääruse artikli 21 lõikega 1.

83. Alates riigiabi ajakohastamisest on liikmesriikidel paremad võimalused anda abi sellest komisjonile teatamata, seda peamiselt seetõttu, et üldist grupierandi määrust kohaldatakse nüüd suurema hulga meetmete suhtes. Et tagada, et need meetmed on kogu ELis eeskirjadega ühtmoodi kooskõlas, on komisjoni jaoks üha olulisem teha järelevalvet selle üle, kuidas liikmesriigid olemasolevaid või teavitamiskohustusest vabastatud abikavu rakendavad. Seepärast moodustavad komisjoni talitused iga-aastase järelevalve raames valimi riigiabi juhtumitest, mida kontrollitakse täiendavalt.
84. Komisjoni talitused kontrollivad nii valitud kavade vastavust õiguslikule alusele kui ka nende rakendamist ⁽¹⁾.
85. Komisjoni talitused saavad järelevalve jaoks vajaliku teabe liikmesriikidele saadetud teabetaotluste kaudu. Liikmesriikidel on sellistele taotlustele vastamiseks tavaliselt aega 20 tööpäeva. Põhjendatud juhtudel, näiteks kui esitatava teabe maht on erandlikult suur, võib tähtaeg olla pikem.
86. Kui esitatud teave ei ole piisav, et selle põhjal saaks järeldada, kas meede on kavandatud ja rakendatud nõuetekohaselt, saadavad komisjoni talitused liikmesriigile täiendava teabetaotluse.
87. Komisjoni talitused püüavad lõpetada riigiabimeetme kontrollimise 12 kuu jooksul alates esimesest teabetaotlusest ja teavitavad asjaomast liikmesriiki tulemusest.

12. PAREM KOOSTÖÖ JA PARTNERLUS LIIKMESRIIKIDEGA

88. Alates riigiabi ajakohastamisest on liikmesriikide vastutus riigiabi kontrollimisel suurenenud ja neil on rohkem võimalusi anda abi sellest komisjonile teatamata. Seepärast on komisjoni ja liikmesriikide koostöö uute riigiabi eeskirjade kohaldamisel muutunud üha tähtsamaks.
89. Et soodustada liikmesriikide vahelisi töösuhteid, on komisjoni talitused loonud eri töörühmi, kuhu kuuluvad nii komisjoni kui ka liikmesriikide esindajad. Need töörühmad kohtuvad regulaarselt ning nende eesmärk on vahetada praktilist teavet ja jagada kogemusi riigiabi eeskirjade kohaldamisel. Komisjoni talitused tagavad töörühmadele sekretariaadi töö.
90. Lisaks on komisjoni talitused valmis ka toetama liikmesriike, näiteks andes mitteametlikke suuniseid uute eeskirjade tõlgendamiseks. Samuti püüavad komisjoni talitused pakkuda liikmesriikidele riigiabiteemalisi koolitusi, kui liikmesriigid selleks soovi avaldavad.
91. Komisjoni talitused on loonud ka riikide koordinaatorite võrgustiku, et lihtsustada liikmesriikide igapäevast suhtlust. Riigi koordinaator on liikmesriikide kontaktpunkt, kui nad soovivad võtta ühendust komisjoni talitustega seoses juhtumite käsitlemise või riigiabi eeskirjade kohaldamise muude aspektidega. Valdkondadeülestes küsimustes tuleks riikide koordinaatorid lisada elektroonilise kirjavahetuse adressaatide hulka, eriti kui kasutakse juhtumite portfelli põhinevat lähenemisviisi.

13. JÄRGMINE LÄBIVAATAMINE

92. Komisjon kohaldab käesolevat parimate tavade juhendit teatatud meetmete ja selliste meetmete suhtes, mis pälvisid tema tähelepanu muul viisil, alates kolmekümne päeva möödumisest selle avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas*.
93. Parimate tavade juhendi võib läbi vaadata, et võtta arvesse
- tõlgendavate, õigus- ja haldusmeetmete muudatusi;
 - ELi kohtute asjaomast kohtupraktikat või
 - juhendi kasutamisel saadud kogemusi.

⁽¹⁾ Kava tegeliku rakendamise korral.

94. Komisjon osaleb regulaarselt liikmesriikide ja muude sidusrühmadega peetavas dialoogis, mille käigus käsitletakse menetlusmääruse kohaldamist üldiselt ja käesoleva parimate tavade juhendi kohaldamist konkreetselt.
-

LISA

Teate kokkuvõte: kutse kolmandatele isikutele märkuste esitamiseks**Teade riigiabi meetme kohta**

.... sai Euroopa Komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohase teate abimeetme kohta. Komisjon leiab pärast teate esialgset läbivaatamist, et teatatud meetme suhtes võib kohaldada sujundatud menetlust kooskõlas komisjoni teatise (milles käsitletakse parimate tavade juhendit riigiabi kontrollimenetluse teostamiseks) (ELT C..., xx.xxx.2018, lk..) 6. jaoga.

Komisjon kutsub asjast huvitatud kolmandaid isikuid esitama komisjonile oma võimalikke märkusi kavandatava meetme kohta.

Abimeetme põhiaandmed on järgmised:

Abimeetme viitenumber: SA ...

Liikmesriik:

Liikmesriigi viitenumber:

Piirkond:

Abi andev ametiasutus:

Abimeetme nimetus:

Riiklik õiguslik alus:

Esitatud liidu hindamisalus: ... suunised või komisjoni väljakujunenud tava, nagu kirjeldatud komisjoni otsustes (1, 2 ja 3).

Meetme liik: abikava/erakorraline abi

Olemasoleva abimeetme muutmine:

Abikava kestus:

Abi andmise kuupäev:

Asjaomane majandussektor/asjaomased majandussektorid:

Abisaaja liik (väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad/suurettevõtted):

Eelarve:

Abimeede (toetus, intressitoetus, ...):

Komisjon peab teatatud meetmega seonduvate konkurentsiküsimuste kohta tehtud märkused kätte saama hiljemalt kümne tööpäeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Märkustele peab olema lisatud ka kõnealuste märkuste mittekonfidentsiaalne versioon, mille komisjon edastab asjaomasele liikmesriigile ja/või teistele huvitatud isikutele. Märkusi võib saata komisjonile faksi, posti või e-postiga järgmisel aadressil (lisada viitenumber SA ...):

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
1049 Bruxelles/Brussels
BELGIQUE/BELGIË
Faks +32 22961242
E-post: stateaidgreffe@ec.europa.eu